

Vrtnarjev koledar – december

December je zadnji mesec v letu, v katerem se radi ozremo na pretečene mesece ter z optimizmom zremo v prihodnost. Tudi vrtnarji radi delamo analize: kakšen je bil pridelek, ali je bila ta sorta boljša od lanske, beseda teče tudi o vremenu, kaj bomo posejali v prihodnjem letu,...

December je tudi za vrtnarje čas počitka, če v dolinah ni še snežne odeje, pa je zemlja vsaj zmrznjena, grudasta in od tod izvira staro ime za mesec december - gruden. Tradicija veleva, da 4. 12., ko goduje sv. Barbara ali 8. 12., ko je praznik device Marije, v lonček na notranjo okensko polico posejemo božično žito. Žito je lep namizni okras ali pa ga ob božiču postavimo k jaslicam. Včasih so verjeli, da bo pridelek v prihodnjem letu obilnejši, če bo v hiši posejano mlado žito.

Zelenjavni vrt v mesecu decembru počiva, še zlasti, če smo v predhodnih mesecih poskrbeli za zaščito prezimne zelenjave in posadili v okrasni vrt spomladi cvetoče čebulnice in gomoljnice. Poskrbeti moramo tudi na zelenjavo v zaščitelih prostorih, ki jo po navadi še dodatno zaščitimo s kopreno. V primeru, da zapadejo večje količine snega, je potrebno sneg iz plastenjakov odstraniti. Dovolj je, da v notranjosti plastenjaka prižgemo žalno svečo, sneg se tako ne bo oprijemal folije in bo zdrsnil ob stranicah.

V sadovnjak in na obhišni vrt namestimo ptičje hišice. S hranjenjem ptice navajamo na prostor, delale nam bodo družbo, ko jih bomo opazovali skozi okno, spomladi pa nam bodo pomagale pri omejevanju škodljivcev. Če je sadovnjak na prisojni legi lahko debela prebelimo z apnom, ki zmanjšuje temperaturne razlike v zgodnje spomladanskih mesecih. Sadovnjak lahko pognojimo s fosforjem in kalijem. Prav tako skrbimo za pobrano sadje v kletih, ki ga redno pregledujemo in zračimo.

Nekateri ta zimski čas izkoristijo za razmnoževanje lesnatih grmovnic s potaknjenci. Potaknjence režemo iz enoletnih poganjkov in naj bodo veliki od 5 – 10 cm. Ker so rastline brez listja, se držimo pravila, da nad zgornjim brstom režemo diagonalno, pod izbranim brstom pa ravno. Takšne potaknjence zvežemo v šope in jih dajemo v zakop za najmanj 3 tedne. Zakop lahko pripravimo kot zasipnico v zaprti gredi, lahko pa uporabimo kakšno večje vedro, v katerega nasujemo material, ki zadržuje vlago (pesek, žagovina). Temperatura zakopa je med 5 – 8 °C. Snope potaknjencev nameščamo v zakop diagonalno, spomladi pa jih posadimo v lončke tako globoko, da iz lončka kuka le zgornji brst. Tako lahko že v enem letu vzgojimo sadike manj zahtevnih listopadnih grmovnic.

Če smo balkonske rastline v jeseni preselili v zaprte prostore, moramo poskrbeti za ogrevan prostor z minimalno temperaturo okrog 5 °C, zalivanje in redno zračenje v najtoplejšem delu dneva. Decembra je dan najkrajši, zato je priporočljivo, da zaboje z rastlinami obračamo proti svetlobi. Redno jim odstranjujemo posušeno ali poškodovano listje in cvetne nastavke, ki v tem času rastlinam odvzamejo potrebna hranila.

December je tudi mesec, v katerem praznično krasimo svoje domove. Pri krasitvi domov si lahko pomagamo z okrasnimi rastlinami iz domačega vrta; lepi so rdeče obarvani poganjki dreva, sveže narezana smreka in jelka pa bosta v dom prinesli svežino gozda.

Narava se ob koncu leta odene v čarobno obleko in se zavije v počitek, da bo, ko bo prišel njen čas, znova vzbrstela. V novi rastni sezoni, ki prihaja z novim letom, vam želimo 'zelenih prstov', brez večjih vremenskih pretresov!

Romana Špes
mag. kmetijstva